

Meningsfullhet

Inför Linnéuniversitetets kompetensutveckling för gymnasielärare

PRAKTISKA JÖNKÖPING

den 29 oktober 2016

Skriven av: Sophia Gunterberg

Meningsfullhet

Inför Linnéuniversitets kompetensutveckling för gymnasielärare

Undervisningens utmaningar: att skapa meningsfullhet

Jag undervisar i svenska på Praktiska i Jönköping i alla tre årskurser och är nyexaminerad lärare, som har de pedagogiska teorierna i bakhuvudet, men brottas med att verkställa dem i praktiken. I klassrummet med 15 elever, varav de flesta har koncentrationssvårigheter, hinner det hända mycket under en lektion. Konfliktfyllda situationer dyker ständigt upp och kräver en snabb och korrekt reaktion från mig som lärare, vilket inte är lätt som ny och ovan. Flertalet elever har inte godkänt i svenska från grundskolan och i många överlämningar saknas information om de mål som eleverna inte uppnått.

I Skolverkets *Gymnasieskola 2011* under "Reformen år 2011" framgår regeringens intentioner med skolreformen 2011. De menar att inträdeskraven till gymnasieskolan ska vara höga, men samtidigt ska genomströmningen vara hög och eleverna ska få ut sin gymnasieexamen inom tre år.¹ De är givetvis bra målsättningar, men i verkligheten kan de bli motsägelsefullt då många elever inte når upp till kunskapskraven. Flertalet elever (både med godkända och icke-godkända betyg från grundskolan) som kommer till oss upplever skolan som ett yttre tvång, ett måste, och har därför valt en praktisk linje. Deras val är inte präglad av en målsättning att bli mekaniker eller snickare, utan snarare av brist på valmöjligheter och en vilja att fortsätta i skolan. Många ger lätt upp när de behöver anstränga sig. De saknar motivation och förmågan att självständigt tillägna sig kunskaper och ta ansvar för sina studier, vilket är en förmåga som gymnasieskolan har i uppdrag att utveckla hos eleverna.² Det är ständigt en problematik i hur mycket vi lärare ska serva våra elever. Jag ger eleverna skrivpapper, hämtar en ny dator när elektroniken inte funkar m.m. eftersom jag vet att det inte kommer bli något gjort annars. Är det rimligt att jag ska serva mina elever med pennor för att underlätta lektionens flyt? En del lärare säger nej, att en lärare borde ge straffåtgärder när eleverna inte har med sitt material som ett ge dem "ej godkänd närvaro" tills de har hämtat sitt material. Vi gör eleverna en björntjänst när vi serverar allt till dem. Medan jag har hört speciallärare säga självklart måste vi anpassa oss till deras nivå för att möta deras behov. Men utifrån erfarenhet vet jag att i ett klassrum med motiverade elever, som ser lärandet som meningsfullt, är detta inte ett problem. De sköter detta självmant och lärarens arbete i klassrummet blir mer inriktat mot kunskapsutveckling.

Frågan är, skapar någon utav dessa metoder en inre motivation hos eleverna? Motivation hänger ihop med att se meningen eller betydelsen av det som lärs ut. Ett självklart steg är att koppla undervisningen i de teoretiska ämnena till elevernas examensmål för att visa eleverna varför de behöver matematik, engelska och svenska i deras yrkesliv. Men det är inte alltid en given motivationsfaktor för alla elever som jag tidigare beskrivit. Forskning i formativ bedömning, som läroplanen till viss del är utformad efter, visar på hur vi behöver jobba för att öka

¹ Skolverket 2011 (2011). *Gymnasieskolan 2011*. S. 12

² Skolverket (2011). S. 8

motivationen framförallt hos elever som hamnat efter i skolan. Lärarens uppgift är bland annat att medvetengöra och tydliggöra kunskapskraven för eleven, ge snabb återkoppling om elevens kunskapsutveckling och att eleven själv utvecklar insikt om sitt egna lärande och förmåga att utvärdera sitt eget lärande. På så sätt kan eleven se sin egen progression. Den här arbetsmetoden har haft störst framgång hos elever som tidigare behövt extra stödpassningar. Jag har dock svårigheter att omsätta detta i praktiken. Bland annat på grund av att tekniken är bristfällig i klassrummet (elevdatorerna strular ständigt) och att det inte går lämna eleverna själva utan att det blir fullständigt kaos. De behöver en lärare i klassrummet och därför blir enskilda samtal med elever under lektionstid en omöjlighet. Jag efterfrågar rutiner och metoder för hur jag på ett effektivt sätt kan tydliggöra för eleverna deras prestationer och utvecklingsbehov. Praktiska och gemensamma rutiner och metoder behövs för att kunna öka deras självkänsla, motivation samt ansvarskänsla och därmed motverka fler misslyckanden i deras "ryggsäckar."